

STANDARY
OCHRONY

dzieci

KLUBY SPORTOWE

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

Rekomendacje dla organizatora rozgrywek

JAKO ELEMENT STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH W SPORCIE

Opracowanie

Katarzyna Poniatowska

Konsultacja prawna

Katarzyna Katana

Redakcja i korekta

Urszula Kubicka-Kraszyńska, Agata Sotomska

Projekt graficzny

Kolej Rzeczy

Fotografia na okładce

freepik.com

Copyright © Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

ul. Walecznych 59

03-926 Warszawa

fdds@fdds.pl

www.fdds.pl

Stan prawny na marzec 2024.

Publikacja współfinansowana ze środków organizacji Terres des Hommes.
Terres des Hommes nie ponosi odpowiedzialności za treść niniejszej publikacji.

Wstęp

Organizowanie rozgrywek sportowych dla dzieci i młodzieży to niezwykle ekscytujące i wymagające zadanie, które angażuje wiele obszarów od logistyki po komunikację i promocję. W miarę rozwoju skali rozgrywek zwiększa się też potrzeba klarownych, kompleksowych i aktualnych wytycznych dla osób odpowiedzialnych za ich planowanie i przeprowadzanie.

Nie ma wątpliwości, że sport może być inspirującym i kształtującym doświadczeniem dla młodych ludzi. To ich dobrostan zawsze powinien być priorytetem, dlatego jednym z wyzwań organizacyjnych jest bezpieczeństwo uczestników. Emocje związane z rywalizacją, nastawienie na wygraną, liczba drużyn, różnorodność trenerów, obecność rodziców i innych kibiców – to sytuacje zwiększające ryzyko wystąpienia przemocy wobec młodych zawodników oraz pomiędzy nimi.

Organizowanie wydarzeń sportowych dla dzieci i młodzieży wymaga szczególnej uwagi i odpowiedzialności, dlatego zachęcamy Was do skorzystania z poniższych wskazówek. Kierując się nimi, wprowadzicie znaczącą zmianę jakościową w przygotowanie rozgrywek..

Pierwszy krok – analiza ryzyka

Nie da się stworzyć uniwersalnych rozwiązań, które będą skuteczne dla wszystkich organizatorów rozgrywek. Każdy podmiot jest inny i wyróżnia się własną specyfiką. Dlatego rekomendujemy rozpoczęcie wszelkich działań od pochylenia się nad swoją charakterystyką i stworzenia krajobrazu funkcjonowania organizatora.

Analiza ryzyka krzywdzenia dziecka jest kluczowa dla zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa podczas rozgrywek. Dzięki niej możliwe jest zidentyfikowanie obszarów, które mogą stanowić źródło potencjalnych zagrożeń dla zawodników i młodych sędziów. Okoliczności organizacyjne zmieniają się wraz z każdymi rozgrywkami – zależą od miejsca, liczby uczestników i widzów, jak i samych klubów. Dlatego kluczowe jest przeanalizowanie infrastruktury, zasad korzystania z obiektów, charakterystyki kibiców, specyfiki poszczególnych klubów i ich kadry pod kątem ryzyka wystąpienia przemocy wobec dzieci ze strony dorosłych, oraz innych dzieci. Przykładowe sytuacje, które zwiększają ryzyko krzywdzenia, to swobodny dostęp osób dorosłych do dzieci i młodzieży, brak wydzielonych stref w szatniach i łazienkach, czy też brak ustalonych zasad bezpiecznych relacji. Powinności zastanowić się, czy podczas organizowanych przez Was wydarzeń dzieci będą miały kontakt z osobami trzecimi takimi jak obsługa techniczna obiektu, fotograf, dyrektor obiektu.

Te kroki pozwolą na opracowanie odpowiednich strategii bezpieczeństwa, dostosowanych do specyfiki danego sportu oraz wieku uczestników.

Każdy zidentyfikowany czynnik ryzyka oceniamy pod kątem jego znaczenia (wysokie – średnie – niskie), gdzie:

- **wysokie** – oznacza wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia oraz znaczący wpływ na bezpieczeństwo dzieci,
- **średnie** – oznacza wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia lub znaczący wpływ na dzieci,
- **niskie** – oznacza niskie prawdopodobieństwo wystąpienia i/lub niewielki wpływ na dzieci.

		PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA		
		Niskie	Średnie	Wysokie
WPLYW NA BEZPIECZEŃSTWO DZIECI	Niskie			
	Średnie			
	Wysokie			

Efektom ma być stworzenie udokumentowanej listy ryzyk, którym przypisujemy znaczenie: niskie, średnie i wysokie. Jeśli okazuje się, że znaczenie danego ryzyka jest wysokie lub średnie, należy wskazać środki zaradcze i zaplanować działania, które zminimalizują potencjalne zagrożenie.

Zachęcamy do regularnego ponawiania analizy. Rekomendowane jest przeprowadzanie analizy ryzyka przynajmniej raz w roku oraz za każdym razem, kiedy zmienia się miejsce organizowania rozgrywek.

Warunki uczestniczenia klubów w rozgrywkach

Zgodnie z ustawą z dn. 28.07.2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, społecznie nazwaną „ustawą Kamilka”¹, każdy podmiot sportowy kierujący swoje działania do osób poniżej 18 roku życia powinien wprowadzić standardy ochrony dzieci. Dotyczy to zarówno Związku jako organizatora rozgrywek, jak również wszystkich klubów, które biorą udział w zawodach. Rekomendujemy opracowanie standardów w formie kompleksowego dokumentu *Polityka ochrony dzieci* (więcej na stronie standardy.fdds.pl).

Jako organizatorzy rozgrywek powinniście udostępnić *Politykę ochrony dzieci* na swojej stronie internetowej, tak aby wszystkie osoby zainteresowane mogły zapoznać się z jej treścią.

Formalnym warunkiem uczestnictwa klubu w rozgrywkach powinno być posiadanie przez klub własnej *Polityki ochrony dzieci*. Postawienie takiego oczekiwania jest nie tylko spełnieniem wymogu ustawowego, ale także pokazaniem, że podczas rozgrywek w centrum stawiacie bezpieczeństwo oraz podmiotowość dzieci i młodzieży. To przekaz podkreślający, że poza wynikami sportowymi ważne są dla Was postawy osób uczestniczących w rozgrywkach. Jest to niezbędny krok w komunikowaniu pozostałych kroków zapewniających zawodnikom i zawodniczkom ochronę przed przemocą.

Każdy członek personelu zarówno Związku, jak i poszczególnych klubów, powinien być zweryfikowany w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym oraz w Krajowym Rejestrze Karnym (przepięstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, przeciwko czci i nietykalności cielesnej).

Rekomendujemy uwzględnienie w regulaminie rozgrywek powyższych wymagań. Aby minimalizować przetwarzanie danych osobowych, zarząd klubu może przedłożyć organizatorowi oświadczenie składane pod rygorem odpowiedzialności karnej, że kadra została zweryfikowana w powyższych rejestrach.

Przed zakwalifikowaniem drużyny do rozgrywek należy upewnić się, że wobec trenerów i sędziów nie toczą się postępowania karne i mogą oni zostać dopuszczeni do pracy z dziećmi podczas wydarzenia.

¹ Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw Dziennik Ustaw z 2023 r. , poz. 1606 wprowadza zmiany przez nowelizację innych ustaw, m.in. ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.), która po zmianie, czyli od 15 lutego 2024 roku nosi tytuł Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Bezpieczna organizacja

Transport

Transport na rozgrywki odbywające się poza miejscem działania klubu powinien być zapewniony przez klub lub organizatora zawodów. W przypadku transportu zbiorowego rekomendowane jest sprawdzenie sprawności pojazdu oraz trzeźwości i uprawnień kierowcy (możliwość bezpłatnego sprawdzenia przez policję w dniu wyjazdu). Może się też zdarzyć, że ze względów ekonomicznych dzieci będą podróżować z trenerem lub z rodzicem innego dziecka ich prywatnymi samochodami. Każdorazowo należy wówczas zadbać o zebranie podpisanych oświadczeń ze zgodą na powierzenie dziecka pod opiekę trenera lub innej osoby dorosłej.

Noclegi

Jeśli wyjazd na zawody lub zgrupowanie wymaga zorganizowania noclegu, należy w sposób szczególny zadbać o bezpieczeństwo dzieci. Jeśli na etapie planowania uznacie, że miejsce noclegu nie spełnia kryteriów bezpieczeństwa, poszukajcie alternatywy.

Poza dbałością o organizacyjne kwestie zapewniające bezpieczeństwo fizyczne zawodniczek i zawodników niezbędne jest wprowadzenie profilaktycznych działań dotyczących potencjalnego krzywdzenia dziecka podczas wyjazdów sportowych. Każda osoba, która podczas wyjazdu opiekuje się dziećmi i ma z nimi kontakt, powinna posiadać przeszkolenie w zakresie *Polityki ochrony dzieci*, w szczególności zasad bezpiecznych relacji dorosły – dziecko. Dotyczy to także rodziców, którzy są opiekunami podczas tych wydarzeń. Przed wyjazdem należy przeprowadzić analizę ryzyka. Na jej podstawie określicie grupę osób podlegających weryfikacji w rejestrach. Z zasady każda osoba mająca kontakt z dzieckiem i mogąca nawiązać z nim więź (również rodzic innego dziecka przebywający na wyjazdach) powinna być zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz w Krajowym Rejestrze Karnym.

Każdy organizator powinien mieć ustalone zasady bezpiecznych relacji, które w zakresie noclegów obejmą minimum następujące kwestie:

- Zakaz spania z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju. Jeżeli ze względów organizacyjnych obiektu, musicie nocować z dziećmi w salach zbiorowego zakwaterowania, dopilnujcie obecności co najmniej dwóch opiekunów, najlepiej tej samej płci. W takim wypadku należy zadbać o prywatność, w szczególności nie dopuszczać do złamania zasady intymności przy takich czynnościach jak przebieranie się dzieci i dorosłych.
- Zakaz oddalania się dziecka z grupy tylko z jednym dorosłym (chyba, że dotyczy to członka rodziny i zostało to wcześniej uzgodnione z rodzicem dziecka lub wymagają tego względy bezpieczeństwa).
- Warunki bezpiecznego rozlokowania dzieci w pokojach.
- Warunki przestrzegania prywatności dzieci.

Regulamin korzystania z łazienek i szatni

Życie zawodników uczestniczących w rozgrywkach toczy się nie tylko na boisku. Szatnie i łazienki są przestrzeniami, w których dzieci spędzają dużo czasu. To miejsca, w których odślaniają swoją prywatność, co może sprzyjać sytuacjom przekraczania ich granic. Jako organizatorzy rozgrywek powinniście zwrócić uwagę na odpowiednie dostosowanie pomieszczeń i wprowadzenie zasad korzystania z nich tak, aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo i zminimalizować ryzyko wystąpienia przemocy rówieśniczej oraz przekraczania strefy prywatności przez personel.

Należy zapewnić dzieciom możliwość bezpiecznego przechowywania rzeczy osobistych oraz dbać o zapewnienie komfortowych warunków do przebierania się i korzystania z pryszniców. Upewnijcie się, czy drzwi i zamki do pomieszczeń są sprawne, tak aby w trakcie meczu nikt nie mógł wejść do szatni drużyny i mieć dostępu do prywatnych przedmiotów dziecka. W przypadku obiektu dostępnego dla użytkowników z zewnątrz należy zadbać o to, aby zawodnicy mogli skorzystać z osobnych pomieszczeń. Jeśli nie jest to możliwe, należy wydzielić godziny korzystania z nich lub oddzielić przestrzenie parawanami. Niedopuszczalne jest, aby dzieci przebrały się w ogólnodostępnych miejscach, takich jak trybuna czy korytarz. W ostateczności, jeśli infrastruktura obiektu nie jest dostosowana do liczby klubów uczestniczących w rozgrywkach, należy dokonać analizy ryzyka i oddzielić te przestrzenie parawanami, tak aby zadbać o prywatność dzieci. W przypadku zawodów koedukacyjnych zapewnijcie dzieciom osobne łazienki i szatnie.

Poza podstawowymi zasadami organizacyjnymi należy wziąć pod uwagę i uregulować zasady przebywania kadry w szatniach i łazienkach oraz rozwiązania dotyczące zapobiegania przemocy rówieśniczej i reagowanie na nią.

Rekomendowane jest stworzenie zasad korzystania z szatni i łazienek. Minimum, które powinno się w nich znaleźć to:

- Zakaz przebierania się i wykonywania czynności higienicznych przez dorosłych w miejscach, w których dzieci są rozebrane. W definicji dziecka mieści się każda osoba poniżej 18 r.ż. niezależnie od pełnionych przez nią funkcji (np. niepełnoletni sędzia). Należy zminimalizować ryzyko poprzez oddzielenie przestrzeni lub wyznaczenie godzin tylko dla dzieci.
- Zasady wchodzenia trenera do szatni. Określenie zachowań niedopuszczalnych i pożądanych. Mogą sprostować się do zasady planowania odpraw o określonej godzinie, tak aby dzieci mogły przebrać się do czasu jej rozpoczęcia.
- Dostosowanie pomieszczeń do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością.
- Zasady korzystania z telefonów komórkowych. Rekomendujemy zakaz używania telefonów w szatniach i łazienkach, aby zapobiegać nagrywaniu treści o charakterze seksualnym oraz treści, które mogą posłużyć do stosowania cyberprzemocy przez rówieśników.
- Sposoby reagowania na przemoc rówieśniczą, zarówno fizyczną jak i emocjonalną, zachowania ośmieszające, zawstydzające i wykluczające pomiędzy dziećmi.

Bezpieczny doping podczas rozgrywek

Zasady bezpiecznych relacji podczas rozgrywek

Rozgrywki wiążą się z całą paletą emocji – od nadziei i ekscytacji przez dumę, ulgę po frustrację i poczucie porażki. Uczucia te towarzyszą nie tylko dzieciom, ale także obserwatorom ich działań – trenerom i rodzicom kibicującym na trybunach. Tak duże natężenie przeżyć w trakcie meczu oraz ostra rywalizacja sprzyja niekontrolowanym krzykom, uwagom, a czasem wręcz wulgarnym odzywkom kierowanym do uczestników rozgrywek. Nie jest to atmosfera sprzyjająca grze *fair play*, skupieniu się na zadaniu ani na osiągnięciu pożądanego przez wszystkich efektu, jakim jest wygrana, satysfakcja i celebrowanie sukcesu.

Zachowania agresywne oraz przemoc emocjonalna i fizyczna, jakie możemy obserwować na rozgrywkach, mają swoje skutki długofalowe. Wpływają na relacje między kadrą, rodzicami i dziećmi. Przede wszystkim jednak obniżają poczucie własnej wartości zawodników oraz przyczyniają się do zaburzeń zdrowia psychicznego, które mogą wystąpić u dzieci. Takie zachowania mogą zniechęcić nawet najlepszych zawodników do kontynuowania swojej kariery sportowej.

Aby udział w rozgrywkach był pozytywnym doświadczeniem pozbawionym wszelkich przejawów przemocy, należy zadbać o stworzenie zasad bezpiecznych relacji obowiązujących podczas zawodów.

Zasady te powinny dotyczyć relacji na linii:

DZIECI – DZIECI

aby zapobiegać przemocy rówieśniczej i uczyć pozytywnego współzawodnictwa.

Treść zasad bezpiecznych relacji dziecko – dziecko powinna zostać wypracowana z udziałem dzieci i/by uwzględniać ich potrzeby. W sytuacji, gdy w zawodach biorą udział dzieci w różnych grupach wiekowych i z różnymi potrzebami, można opracować wersję zasad dla różnych grup.

Przykłady zasad:

1. Będę stosować zasady *fair play*, prowadząc uczciwą i czystą rywalizację z szacunkiem dla przeciwnika. Będę świętować sukcesy własne i drużyny, ale również godnie znosić porażki, które są nieodłącznym elementem sportu.
2. Będę szanować prywatność innych zawodników i zawodniczek. Nie będę brać ich rzeczy bez ich zgody.
3. Nie będę stosować tzw. *trash talkingu* – psychologicznej gry sprawiającej, że przeciwnik może być świetny w swojej dyscyplinie, ale to, co robimy i mówimy sprawia, że traci równowagę i wypada z rytmu.
4. Nie będę w żaden sposób fizycznie atakować osób biorących udział w zajęciach, nie będę wszczynać bójek ani działań w jakikolwiek sposób, który mógłby zawstydzić, upokorzyć, zastraszyć, umniejszyć lub poniżyć inne dzieci.
5. Nie będę używać telefonu w szatni i łazienkach.

PERSONEL (KADRA) – DZIECI

aby zapobiegać przemocy wobec dzieci ze strony dorosłych.

Przykłady zasad:

1. W komunikacji z dzieckiem kadra nie podnosi głosu w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub dzieci albo będącej zagrzewaniem do walki w trakcie meczu. Każdorazowo taki krzyk musi być pozbawiony upokarzania i przemocy słownej.
2. Kadra nie zachowuje się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Kadra nie komentuje wyglądu dzieci.
4. Kadra reaguje na każdy przejaw przemocy rówieśniczej. Nie nastawia dzieci przeciwko sobie, nie plotkuje na ich temat, nie namawia do przemocowych praktyk (np. *trash talkingu*, „fali” – znęcania się nad młodszymi, lub mniej doświadczonymi dziećmi). Odnosi się z szacunkiem do wszystkich zawodników.
5. Kadra docenia i szanuje wkład i wysiłek dzieci, nie koncentrując się wyłącznie na wydajności i wynikach, nie obwinia dzieci za przegraną. Nie uzależnia wartości dzieci od wyników w sporcie.
6. Kadra szanuje prywatność dzieci, w szczególności nie wchodzi do toalet, pod prysznic i do szatni, gdy przebywają tam dzieci. Przestrzega ustalonych zasad korzystania z szatni i łazienek.
7. Kadra nie bije, nie szturcha, nie popycha, nie szarpie, nie kopie, nie klepie, nie rzuca w dziecko przedmiotami ani w jakikolwiek sposób nie narusza integralności fizycznej dziecka.

RODZICE (lub inni dorośli kibice) – DZIECI oraz RODZICE – PERSONEL (kadra)

aby modelować poprawne zachowania pozbawione przemocy i tworzyć atmosferę sprzyjającą osiągnięciu sukcesów przez dzieci.

Zasady bezpiecznych relacji rodzic - dziecko dotyczą bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi uczestniczącymi w rozgrywkach a rodzicami, którzy uczestniczą w wydarzeniach sportowych i wchodzą w interakcje z podopiecznymi klubu;

Przykłady zasad:

My rodzice i inni dorośli kibice:

1. Szanujemy godność i wartość wszystkich osób biorących udział w wydarzeniu sportowym, bez względu na ich wiek, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne, płeć, niepełnosprawność, język, religię, poglądy polityczne lub inne, status majątkowy, orientację seksualną, poziom umiejętności sportowych, cechy fizyczne.
2. Traktujemy podmiotowo wszystkich uczestników rozgrywek. Nie komentujemy w sposób obraźliwy gry innych zawodników. Nie krzyczymy i nie stosujemy agresji słownej wobec uczestników zawodów.
3. W żadnym wypadku nie stosujemy przemocy oraz zawsze reagujemy na jej wszelkie formy, w tym na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa oraz inne wszelkie formy zastraszania wśród dzieci, ale także dorosłych, w tym trenerów i innych rodziców.
4. Nie umniejszamy wysiłków dzieci włożonych w mecz. Doceniamy i szanujemy wkład dzieci, nie koncentrując się wyłącznie na wydajności i wynikach, nie obwiniamy dzieci za przegraną.

5. Równoważymy potrzebę nadzoru z prawem dzieci do prywatności, w szczególności nie wchodzimy do toalet, pod prysznice i do szatni, gdy przebywają tam dzieci.
6. Zachowujemy się odpowiedzialnie i nie używamy agresywnego lub obraźliwego języka w stosunku do zawodnika lub innego uczestnika wydarzenia sportowego, w tym również sędziego czy trenera.

Zasady bezpiecznych relacji rodzic – personel (kadra) dotyczą bezpiecznych relacji pomiędzy rodzicami dzieci a wszystkimi członkami personelu (trenerami, sędziami, innymi przedstawicielami kadry), którzy na co dzień opiekują się ich dziećmi oraz tymi, których spotykają tylko na rozgrywkach.

Przykłady zasad:

1. W trakcie rozgrywek rodzice nie podważają decyzji trenerów i sędziów. Wyjątkiem jest sytuacja stosowania przemocy wobec dziecka. Dorośli udzielają sobie informacji zwrotnych bez obecności dzieci, dbając o tonowanie emocji, bez użycia agresji.
2. Swoim zachowaniem dają przykład dzieciom i są dla nich wzorem do naśladowania. Stosują reguły *fair play* i zachęcają innych do ich przestrzegania. Są świadomi, że relacje między rodzicami, trenerami i sędziami modelują zachowania dzieci.
3. Komunikacja między rodzicami a trenerem powinna być zawsze oparta na szacunku, szczerości i wzajemnym wysłuchaniu.
4. Rodzic nie powinien wchodzić w rolę trenera, a trener nie powinien wchodzić w rolę rodzica. Rodzice udzielają wsparcia trenerowi, a trener udziela wsparcia rodzicom. Nie podważają wzajemnie swojego autorytetu w oczach dziecka. Nie stawiają go w sytuacji, w której będzie musiał wybierać między nimi. Nie rozwiązują sporów między sobą w obecności dziecka.

Jako organizatorzy rozgrywek powinniście umożliwić uczestnikom zapoznanie się z zasadami obowiązującymi podczas wydarzenia poprzez publikację ich na swojej stronie internetowej i udostępnienie ich klubom biorącym udział w rozgrywkach. Powinny one znajdować się także w regulaminie rozgrywek, a uczestnicy wydarzenia powinni zobowiązać się do ich przestrzegania.

Poprzez akceptację zasad każdy trener, sędzia, wolontariusz czy rodzic oświadcza, że rozumie, jak istotne jest tworzenie środowiska wolnego od przemocy podczas rozgrywek.

Zalecane jest stworzenie skróconej wersji zasad (na przykład w formie 10 punktów), które będą wyświetlane w przerwach na telebimach oraz udostępnione w widocznym miejscu (na przykład w formie plakatu w szatniach, na drzwiach wejściowych na teren obiektu).

Dodatkowo możecie zadać sobie pytanie o pożądaną formę dopingu. Czy zawsze konieczny jest doping mechaniczny lub świetlny, aby dzieci wiedziały, że mają na trybunach swoich sprzymierzeńców? Warto zastanowić się, czy taka forma nie rozprasza zawodników i nie wpływa na podnoszenie poziomu trudnych emocji.

Procedury interwencji

Celem interwencji jest jak najszybsze zatrzymanie krzywdzenia dziecka.

Podczas rozgrywek możecie być świadkami agresji między zawodnikami, wulgarnych zachowań ze strony kibiców, ale również nieprawidłowych i przemocowych relacji pomiędzy trenerem a jego podopiecznymi, również z innych klubów. Czasami możecie zaobserwować wzbudzające niepokój relacje między samymi dziećmi a ich rodzicami. Każda z tych okoliczności wymaga reakcji ze strony organizatora. Krótkotrwały kontakt z dzieckiem nie powinien być przesłanką do zaniechania działań.

Rekomendujemy, aby regulamin rozgrywek zawierał sankcje za nieprzestrzeganie zasad bezpiecznych relacji i dawał Wam możliwość usuwania z wydarzeń sportowych osób zakłócających porządek, zachowujących się w sposób wulgarny. Wykluczenie powinno nastąpić niezwłocznie, aby przerwać sytuację krzywdzenia. Regulamin powinien zawierać sankcje o różnym stopniu gradacji – od upomnienia, rozmowy dyscyplinującej, przez odebranie przywilejów po wykluczenie z możliwości uczestniczenia w kolejnych meczach.

Organizator powinien stworzyć ścieżkę interwencji na okoliczności przemocy ze strony trenerów, sędziów, wolontariuszy, rodziców, dzieci oraz wszystkich innych uczestników, którzy mogą mieć kontakt z zawodnikami.

Przyjęty schemat interwencji powinien opierać się na przepisach prawa i przewidzianych prawnie ścieżkach interwencji, odpowiadających różnym kategoriom krzywdzenia, oraz wskazywać konkretną osobę, która jest cjest zobowiązany samodzielnie i niezwłocznie zawiadomić policję.

Warto wprowadzić rozwiązania umożliwiające zgłaszanie niepokojących sytuacji również podczas rozgrywek. Może to być skrzynka, znajdująca się w odosobnionym miejscu obiektu, w którym odbywają się zawody. Drogą do zawiadamiania może być również formularz zgłoszeniowy na stronie lub adres e-mail, na który świadkowie przemocy mogą wysłać zgłoszenie o podejrzeniu krzywdzenia. Zastanówcie się, która z tych dróg jest najbezpieczniejsza w Waszym podmiocie i najprostsza do zastosowania.

Pamiętajcie że, związek sportowy jako podmiot prowadzący działalność skierowaną do dzieci również powinien mieć własną *Politykę ochrony dzieci* ze spisanyimi ścieżkami interwencji. Jeśli Związek zauważy niepokojące zachowania pomiędzy trenerem a dziećmi z określonego klubu, powinien zareagować i uruchomić określoną w standardach procedurę postępowania na daną okoliczność.

Podmiotowość dziecka

Wizerunek

Zaangażowanie i sukcesy dzieci wymagają docenienia i celebracji. Często chcemy pochwalić się osiągnięciami poprzez utrwalenie ważnych chwil. Planując rejestrację fotograficzną czy filmową wydarzenia, nie powinniśmy jednak pomijać potrzeb i najlepszego interesu dzieci, a utrwalanie, przetwarzanie, używanie, publikowanie wizerunku dziecka musi być dokonywane rozważnie i ostrożnie. Nie mówimy tylko o ochronie danych osobowych dziecka, które określają oddzielnie przepisy RODO, ale także o godności dziecka i o tym, w jaki sposób dbamy o jej zachowanie. W każdym wypadku należy kierować się dobrem dziecka. Zdjęcia bądź nagrania powinny być realizowane bez dyskryminacji ze względu na jakiegokolwiek cechy. Materiał zawierający wizerunek dziecka nie może być uwłaczający lub obrażający, pokazywać sytuacji, które bez kontekstu wydają się ośmieszające, niewłaściwe, pokazywać przekroczeń strefy intymnej i nagości, utrwaląc stereotypów. Należy zwrócić uwagę na bezpieczeństwo dzieci i zachowanie prywatności w takich miejscach jak szatnia, łazienka, ale także boisko. Także tam wizerunek dziecka może być zarejestrowany w sposób krzywdzący. Zdjęcia i nagrania powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dziecko i w miarę możliwości przedstawiać dziecko w grupie, nie pojedynczo. Zabronione powinno być ujawnianie jakichkolwiek informacji dotyczących dziecka, w tym jego stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej, powiązanych z wizerunkiem dziecka.

WARTO, ABYŚCIE ZADALI SOBIE PYTANIA:

- Czy strój, jaki obowiązuje na zawodach, nie powoduje seksualizacji dzieci lub nie stanie się przyczynkiem do uwag dotyczących wyglądu dziecka (na przykład widoczne fragmenty bielizny, zbyt krótkie spodenki)?
- Czy dzieci mają wpływ na decyzję o rejestracji i upowszechnianiu ich wizerunku w mediach?
- Czy osoby, które rejestrują wizerunek dzieci, są zweryfikowane (jeśli mogą poruszać się samodzielnie po obiekcie) i znają zasady bezpiecznych relacji oraz zobowiązały się do ich przestrzegania?
- Czy uczestnicy rozgrywek znają zasady rejestrowania wizerunku dzieci?
- Czy postępujemy się oficjalnymi kanałami medialnymi do publikacji zdjęć i nagrań?

Jeśli przeprowadzicie tę krótką analizę i odpowiecie na powyższe pytania, z większą łatwością stworzycie sztywne na miarę zasady rejestrowania i upowszechniania wizerunku dzieci podczas rozgrywek. Pamiętajcie, aby fotograf zatrudniony na czas rozgrywek został zapoznany z zasadami bezpiecznych relacji oraz zasadami ochrony wizerunku dzieci. Powinien posiadać wyłączność na dokumentowanie wizerunku dzieci podczas rozgrywek. Ważne jest zadbanie o to, aby osoba ta posiadała imienny identyfikator oraz nie poruszała się samodzielnie po obiekcie, tak aby nie tworzyć sposobności do wchodzenia do szatni lub łazienek, w których mogą przebywać dzieci.

Wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego utrwalania i rozpowszechniania wizerunków dzieci należy dokumentować i zgłaszać organizatorowi. Zadbajcie o to, aby uczestnicy rozgrywek wiedzieli, że mogą to zrobić.

Partycypacja dzieci

Sposobem na postawienie najlepiej pojętego interesu dziecka w centrum Waszych działań będzie oddanie głosu samym zawodnikom, na przykład poprzez włącznie dzieci w tworzenie zasad bezpiecznych relacji, proponowanie pomysłów na doping podczas rozgrywek lub celebrowanie sukcesów. Powinny mieć także możliwość wpływania na procedury interwencji, tak aby zgłaszanie nadużyć było dla nich bezpieczne i proste. Włączajcie dzieci w ewaluację zawodów.

Nie należy zapominać, że pomimo zaangażowania wielu dorosłych, rozgrywki to przede wszystkim moment weryfikacji wielomiesięcznej pracy samych dzieci. Warto zatem zadbać o to, by było to dla nich wydarzenie pozytywne, przynoszące wiele radości i wolne od przemocy. Planując rozgrywki, pamiętajcie, że to wydarzenie dla dzieci, nie dorosłych. Jak najlepiej się do tego przygotować? Pytając dzieci o to, czego potrzebują.

Zdjęcie: Adria Crehuet Cano / unsplash.com

Więcej materiałów pomocnych w tworzeniu standardów ochrony dzieci w sporcie:

- <https://www.standardy.fdds.pl/>
- <https://standardy.fdds.pl/standardy-w-dzialaniu/kluby>
 - wzór Polityki ochrony dzieci dla klubów sportowych
 - Kontekst wdrażania standardów ochrony dzieci w sporcie
- <https://standardy.fdds.pl/baza-wiedzy>
 - Uważna placówka, uważna organizacja. Praktyczny przewodnik dla pracowników podmiotów zobowiązanych do wprowadzenia standardów ochrony dzieci
 - Podejrzenie krzywdzenia dzieci – regulacje prawne
 - Podręczniki Standardy ochrony dzieci
- <https://www.youtube.com/@DajemyDzieciomSile> Playlista Standardy Ochrony Dzieci:
 - Standardy ochrony dzieci – jak się z nimi zmierzyć?
 - Co zmienia ustawa Kamilka? Standardy ochrony małoletnich w praktyce organizacji – podcast
 - Standardy ochrony dzieci – co warto wiedzieć o nowych przepisach?
 - Jak chronić dzieci w placówkach Standardy ochrony dzieci w praktyce – podcast
 - Standardy ochrony dzieci | PZPN
 - Znaczenie wczesnej traumy dla rozwoju dziecka
 - Procedury interwencji w organizacjach pozarządowych

Publikacja współfinansowana ze środków organizacji Terres des Hommes.
Terres des Hommes nie ponosi odpowiedzialności za treść niniejszej publikacji.

